

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Kiszelovics és Társa Településtervező Kft.

5000 Szolnok, Karczag L. út 11. I/11.
Iroda: 5000 Szolnok, Szántó krt. 52. II/5
Tel/fax: 56/343-279

Sz.: 8/2014.

TISZASÜLY

KÖZSÉG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

2015. Szeptember hó

Aláírólap

Tizzasüly Község településrendezési tervének
Településfejlesztési Konceptió munkarészéhez

Vezető településtervező:

Kiszelovics Ildik

TT-1-16-0238

településmérnök, városépítési
városgazdasági szakmérnök

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Szolnok, 2015. augusztus hó

Tartalomjegyzék

Tiszasüly Község településfejlesztési koncepciójához

Bevezetés

1. JÖVŐKÉP

- 1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan
- 1.2. A település jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan
- 1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

2. CÉLOK

- 2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok megvalósítása
- 2.2. Részcélok és beavatkozások területei egységének meghatározása
  - 2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata
  - 2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATHOZ
  - 3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása
  - 3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjének és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra
  - 3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

- 4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer
- 4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Bevezetés

Tiszasüly község településfejlesztési koncepciója, a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” alapján készül.

A község településfejlesztési koncepciója egy hosszú távra szóló dokumentum, amely kijelöli a település elérendő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan. A koncepció meghatározza a település átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, az azokhoz kapcsolódó részcélokat. Továbbá a koncepció meghatározza a településfejlesztés alapelveit. A 2014 - 2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott településfejlesztési terveknek, így a településfejlesztési koncepciónak.

Tiszasüly község településfejlesztési koncepciójának készítéséhez felhasználásra és felülvizsgálatra kerül a 2004. évben a településrendezési terv részeként készített településfejlesztési koncepció.

A településfejlesztési koncepció kidolgozását egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) előzi meg. A koncepcióban kijelölt fejlesztési irányok a megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú távon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki.

A településfejlesztési koncepció egyeztetése és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Tiszasüly Község Önkormányzata Partnerségi egyeztetési szabályzata alapján történik.

Tiszasüly Község önkormányzata a partnerségi egyeztetés alapján a településrendezési terv keretein belül készülő településfejlesztési koncepció társadalmatisítása érdekében a helyben telephellyel rendelkező nagyobb vállalkozókat, gazdasági társaságokat közvetlen megkeresés útján levélben értesítette a készülő koncepcióról és fejlesztési szándékaikról, és a jelenleg hatályos településrendezési terv területüket érintő fejlesztésekről kért információt, a fejlesztési elképzelések a településfejlesztési koncepcióba beépítésre kerültek. A település fejlesztési elképzelései többször egyeztetésre kerültek az Önkormányzat bizottságával és az önkormányzati képviselőkkel.

A településfejlesztési koncepcióról több alkalommal fórum került megrendezésre a település Képviselő - testülete, és a tiszasülyi polgárok részvételével. A fórumon megvitatott fejlesztések, elképzelések, javaslatok a fejlesztési koncepcióba beépítésre kerültek.

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

Tiszasüly jövőképe egy agrár hagyományokat folytató, korszerű állattartó telepekkel és nagyterjedésű halgazdasági területekkel rendelkező külső eladásra termelő, a megújuló energiákat használó agrár település, megfelelő intézményrendszerrel és élhető települési környezettel.

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A település gazdasági erejét, az élhető település megteremtését korlátozza a munkalehetőségek és a munkaerőt megtartó munkahelyek hiánya.

A településfejlesztés elsődleges célja a munkahelyek teremtése és megőrzése. A helyben lévő gazdasági vállalkozások fejlesztése, a mezőgazdasággal és állattenyésztéssel foglalkozó vállalkozások fejlesztésének ösztönzése és egyéb munkahelyteremtő vállalkozások letelepedésének támogatása.

A település legfontosabb potenciálja a jelentős kiterjedésű szántóföldek és legelők hasznosítása és a halgazdálkodás fejlesztésének lehetősége.

A nagy múlttal rendelkező mezőgazdaság fenntartása, versenyképes mezőgazdasági vállalkozások ösztönzése. Az agrárszférához kapcsolódó egyéb feldolgozóipar megteremtése, fejlesztése. Az állattenyésztés fellendítése, a megtermelt takarmány felhasználása és az állattenyésztéshez kapcsolódó feldolgozó húsipar fejlesztése.

A meglévő táj megőrzése, a kialakított természeti környezet fenntartása is kiemelt feladat.

Az épített környezet elemeinek, a helyi védelme alatt álló épületek, építmények védelme, a települési környezet alakítása. Az itt élők számára egy élhető, jó infrastruktúrával rendelkező, rendezett településképű, működő intézményi szolgáltatásokkal rendelkező település megteremtése, működtetése. Kiemelt cél az esélyegyenlőség és a társadalmi szolidaritás biztosítása.

A település jövőképe:

- Térségi szerepkör szempontjából:

A település térségi kapcsolatok szempontjából a 3224. jelű országos mellékúttal Szolnok térségi centrumához térben, továbbá a Felső - jázsághoz a 3225. jelű országos mellékúttal kapcsolódik. A térségi kapcsolatok szempontjából meghatározó az M4 gyorsforgalmi út megépülése, melyhez kapcsolatot a 3224. jelű országos mellékút biztosít. A térségi kapcsolat a közlekedés, a gazdaság, az oktatás és az egészségügy szempontjából lényeges. Közlekedés szempontjából a településnek közvetlen vasúti kapcsolata nincs, helyközi autóbusz járatokkal biztosított a szolnoki vasútállomás elérése. Gazdaság szempontjából a szolnoki és a jászberényi nagyobb munkaerő felvevő vállalkozások a tiszasülyi nem helyben foglalkoztatott munkaerő nagy részét alkalmazza és a település jövőképe szempontjából Szolnok és Jászberény fejlesztése húzóerőként hat. Oktatás tekintetében a szolnoki középfokú oktatási intézmények meghatározók, továbbá az egészségügyi középfokú ellátás (szakorvosi ellátás és kórházi ellátás) is Szolnok egészségügyi intézményeivel megoldott, mely a térségi szerepkörök jövőbeni szempontjából is ez irányba fejlődik. Közigazgatásilag a Szolnok Járási intézmények biztosítják a hatósági feladatok egy részét, mely közelmúltban átalakított rendszer tovább fejlődik és a későbbiekben méginkább a járási hivatalok látják el a járás településeinek közigazgatási feladatait.

Térségi szerepkör szempontjából a környező településekkel történő együttműködés szorgalmazása, ezen belül turisztikai együttműködés a környék településeinek (Kötelek, Nagykörű, Besenyszög, Jászkisér) turisztikai attrakcióinak kiegészítése, a turisztikai kínálat színesebbé tétele. Kulturális együttműködés szempontjából a szomszédos településekkel közös rendezvénysorozatok szervezése, többhelyszínes kulturális események szervezése.

- Gazdaság szempontjából:

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A település potenciálisan legnagyobb gazdaságfejlesztési lehetősége és kitörési pontja a mezőgazdaság, állattenyésztés és a halgazdaság fejlesztése. A településen kisebb gazdasági telephelyek, üzemek letelepülő vállalkozások húzóerővel hatnak a gazdaság fejlesztésére. A település elsődleges feladata a gazdaságfejlesztéssel együtt a munkahelyteremtés. Mely egyrészt a helyben meglévő elsősorban mezőgazdasághoz kötődő üzemek is fejlesztéseikkel munkahelyteremtésével, másrészt az újonnan letelepülő vállalkozások munkahely teremtésével biztosíthatók.

- Társadalmi szempontból:
A település célja a lakosságmegtartás, mely elsődlegesen az elvándorlás visszaszorítását, és a születések számának növelését jelenti. Elérhető a helyi munkahelyteremtéssel, a helyben foglalkoztatottak számának növelésével, és helyi lakókörnyezet fejlesztésével. A helyben maradáshoz a szociális védőháló is erősítheti a családgondozással, az idősek megfelelő ellátásával, továbbá a felnövekvő nemzedék megfelelő oktatási intézményekben történő elhelyezésével. A rendezett, kulturált településkép, megfelelő településközponttal is hozzájárulhat a település fejlesztéséhez, a népességmegtartáshoz. Hozzá tartozik az identitástudat növelése, mely jelenti a helyi hagyományok őrzését és a kulturális hagyományok ápolását.
- Táj, természeti szempontból:
Tiszasüly legnagyobb természeti értéke a Tisza folyó és a folyót körülölelő természet, melynek védett növény és állatvilága megőrzését hosszútávon biztosítani kell. Lehetőség szerint meg kell ismertetni a védett állat és növényfajokat és a természetközeli turizmust is támogatni kell. Fel kell készülni a klímaváltozás hatásainak megakadályozására, ennek érdekében vissza kell szorítani a gépjármű használatot, és a fűtés környezetkímélő módjait kell választani.
- Épített környezeti szempontból:
A település helyi művi értékének védelem alá helyezésével és pályázatok révén a közintézmények és lakóingatlanok értékörző felújítása. A települési arculat megőrzése, a településközpont rehabilitációja, megújítása. A település központi részén intenzív zöldfelülettel integrált közösségi, szolgáltató és rendezvényterrel a település intézményeinek (községháza, templom) összekapcsolása. A település építészeti és infrastrukturális felújítása, korszerűsítése.

Tiszasüly jövőképe az elkövetkezendő 20 évben:

- A lakosság számára jövőbeni megélhetési perspektíva biztosított, munkalehetőség van a településen és a szűkebb környezetben.
- A tartós munkanélküliek számára is kínálnak a munkavállalásból származó megélhetési perspektívát.
- A lakosság száma növekszik, az elvándorlás megáll.
- A lakosság korösszetétele javul, a felnövekvő generáció jelentős számot képvisel
- Magas színvonalú lakókörnyezet alakul ki a település történelmi hagyományaira építve és a kulturális, táji értékek fenntartható hasznosításával.
- A településközpont rehabilitációja megtörténik, a templom és a községháza között egy kertészeti eszközökkel kivitelezett sétány és rendezvényter alakul ki, a zöldfelületek revitalizációja megvalósul.
- Megvalósul az óvoda épületének bővítése, a játszóudvar folyamatos fejlesztése

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- A település központi részén, az iskola mellett sportpálya kerül kialakításra, mely a tömegsport és iskolai sport célokat is szolgálja
- Az oktatás színvonala növekszik, a településen különböző képzési formák valósulnak meg, biztosítottá válik az egy életen át tartó tanulás programja.
- A turizmus fejlesztése keretében megvalósul a víziturizmus bázisa, a település a Nemzetközi Tisza- túra megállóhelyévé válik, kemping, csónaktároló kerül kialakításra. A horgászturizmus fellendül, és a kerékpáros turizmus a kiépített kerékpárutak révén biztosított. A madárbarát turizmus ismertető fórumai a településen valósulnak meg.
- A közintézmények, lakóépület energiatakarékos szempontoknak való megújítása megtörtént, a közintézmények energiaellátása részben megújuló energiaforrások felhasználásával történik, míg az ingatlan felújítások pályázatok révén folyamatosak.
- A külterületi állattartó telepek fejlődnek, új épületek átadása történik
- A halgazdaságok működnek és újabb tavak létesülnek, továbbá megvalósul a halfeldolgozó üzem, mely a nyershal feldolgozásán túl, konyhakész termékeket állít elő.
- A település önfenntartási törekvései megvalósulnak, az energiahordozók kiváltása megtörténik, az élelmiszer helyben történő megtermelése és feldolgozása biztosított.
- Új ipari létesítmények jönnek létre, melyek környezetbarát technológiákat alkalmaznak.
- A település peremterületén megvalósuló környezetbarát gazdasági területen új munkahelyek jönnek létre.
- A volt sportpálya területén ipari telephely alakul ki, mely a helyben foglalkoztatottak számát növeli.

1.2. A település jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Tiszasüly Község Magyarország keleti részén, az Észak - Alföldi Régióban, Jász - Nagykun - Szolnok Megyében, a Szolnoki Járás területén található.

Tiszasüly a 3224 – es jelű Szolnok – Kötelek – Tiszasüly országos mellékúton, vagy a 3225. jelű Szolnok – Besenyszög – Tiszasüly - Jász Kisér országos mellékúton érhető el.

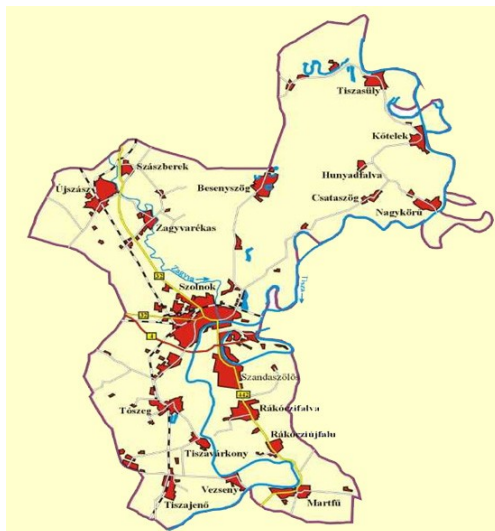
A településnek közúti kapcsolata van továbbá Jászládány településsel a 3226. jelű országos mellékúttal, valamint Tiszaroff településsel a 3234. jelű országos mellékúttal, amely a Tiszán átvezet kompkapcsolattal.

Tiszasüly közúti kapcsolata kielégítő, a megyeszékhely, Szolnok két irányból is megközelíthető, míg a megye más városai közül Fegyvernek és Kunhegyes közelíthető meg kompon keresztül.

A Szolnok - Tiszasüly közúti távolság 39 km.

Elhelyezkedése térkép

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A település igazgatási területének a szomszédai:

- Északon: Jászkisér, Pély (Heves megye)
- Keleten: Tiszaroff
- Nyugaton: Jászkisér, Jászládány
- Délen: Besenyszög és Kőtelek.

Közvetlen vasúti állomása nincs, a 100-as, 120-as számú vasúti fővonal az szolnoki vasútállomásról érhető el.

A térségi kapcsolatokban a jövőben változás következik be. Az épülő M4 gyorsforgalmi út besenyszögi csomópontja a 3225. jelű országos mellékútról közvetlenül elérhető lesz, így a közvetett autópálya kapcsolat megteremtődik.

A település jövőképe a megyei fejlesztési dokumentumokkal összhangban áll.

A Jász - Nagykun - Szolnok Megyei Területfejlesztési Program alapján Tiszasülyt érinti a munkaerőmozgást segítő közútfejlesztések Jász - Nagykun - Szolnok megyében program a 3225. számú összekötőút egy szakaszának tekintetében.

A III.7. Szolnoki Járás Fejlesztési részprogramban Tiszasülyt az alábbi fejlesztések érintik:

1. Gyermekeintézmények fejlesztése TOP. 1.4. bölcsőde és óvoda felújítása, bölcsődei és óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása.

Hazai támogatással megvalósuló programok:

- Állami mellékút hálózat fokozott ütemű felújítása Jász - Nagykun - Szolnok megyében, 3226. számú Jászsalsószentgyörgy - Tiszasüly 14,7 km., 3224. számú Szolnok - Tiszasüly 32 km
- Ivóvízhálózat felújítása, rekonstrukciója, ivóvízminőség javítás

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- Csapadékvíz elvezető rendszer megépítése és felújítása
- Települési egészségfejlesztési programok Jász - nagykun - Szolnok megyében

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program (2014-2020) alapján Tiszasüly község fejlesztési elképzelése összhangban áll "Az agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése" programmal.

A hagyományokon alapuló agrárvertikum a hozzá kapcsolódó feldolgozóiparral együttműködve jelentősen erősíti hazai és nemzetközi pozícióit, versenyképessége növekedésnek indul az agrárgazdálkodás folyamatos fejlesztése révén, melynek hatására vonzó tényezővé válik a befektetők számára. A klímaváltozás negatív hatásaira választ adó beavatkozások (árvíz-, belvív- és aszály kockázat) az agrárium termelékenységét erősítik, mely a megújuló energetikai beruházásokkal kiegészülve jelentős jövedelemtermelést, illetve a pozíciók stabilitását eredményezi.

Jász-Nagykun-Szolnok megye agráriumi adottságai kedvezőek, viszont az elmúlt időszakban érvényesülő negatív tendenciák rámutattak az ágazatok hiányosságaira, a fejlesztések szükségességére, több ágazat esetében (pl.: állattenyésztés, halgazdálkodás, szántóföldi növénytermesztés) a termelési volumen visszaesése figyelhető meg.

A megye nagy részén kiválóak a talajadottságok, legfőképpen a csernozjom és azok altípusai találhatóak meg a területén, melyek megfelelő alapként szolgálnak a szántóföldi termeléshez, ugyanakkor az ország egyik legszárazabb vidéke is egyben a térség, ahol a gyakori aszályok és belvizek hatására egyszerre jellemző a vízhiány és víztöbblet, amit a klímaváltozás extrémítása csak tovább súlyosbít.

A kedvező termelési adottságok nem párosulnak korszerű feldolgozóipari háttérrel, a megtermelt termékek jelentős része alacsony feldolgozottságban kerül ki a megyéből, ugyanakkor az egészséges, funkcionális élelmiszerek iránti megnövekedett keresletet nem képes kiszolgálni a megyei feldolgozóipar.

Jász-Nagykun-Szolnok megye jól kiépített öntözőhálózattal rendelkezik, melynek állapota azonban rendkívül elavult, így a szántóföldi műveléshez kapcsolódó pozitív hatás mérsékelt, ezért szükséges a kapacitás közel teljes körű rekonstrukciója. A hálózat működését a különböző tulajdonviszonyok is hátráltatják, ennek rendezése szükséges az egységes és hatékony kezelés, működtetés érdekében. A szikes vagy egyéb, hagyományos mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen talajadottságú területek, főként a rizstermesztésnek vagy egyéb, a táji adottságokhoz igazodó speciális növények (pl. egyes gyógynövény fajták) termesztésének kedvezhetnek, ugyanakkor a folyók menti ártéri területek optimális hasznosítása még nem valósult meg a megyében.

A Tisza és a megye folyói a holtágakkal és a tavakkal a halgazdálkodás alapját képezik, ugyanakkor sok esetben hiányoznak a hozzájuk kapcsolódó kiépített termelési és feldolgozó kapacitások, a megfelelő gazdálkodási feltételrendszer.

A megyében gyenge a mezőgazdaság foglalkoztatási és jövedelemtermelő képessége, illetve a hagyományosan erős állattartó ágazat részesedése radikálisan lecsökkent a rendszerváltás óta. Az agrárium talpra állását a szereplők közötti (termelők, kkv-k, feldolgozóipar, a potenciális felvevőpiac) együttműködés hiánya is nagymértékben késlelteti. A tanyás térségek leszakadását nemcsak periférikus helyzetük, hanem hagyományos gazdálkodási funkciójuk elvesztése is fokozza.

Ezekre a problémákra kíván reagálni a prioritás azzal, hogy megteremti a magas minőségű, korszerű és a táji adottságokhoz nagymértékben igazodó mezőgazdasági termelés és

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

állattenyésztés feltételeit, és kiemelten fókuszál a termékek magasabb szintű feldolgozására, az ehhez szükséges infrastrukturális feltételek kialakítására, a teljes termékklánc, termelési vertikum kialakítására.

A prioritás keretében a megye agráriumának fejlesztése kerül előtérbe, mely révén az A2.

„Változatos kultúrtájak dinamikus egyensúlya” átfogó célhoz azáltal járul hozzá a prioritás, hogy a birtokrendezést, a diverzifikált, táji adottságokhoz igazodó tájhasználat kialakítását ösztönzi.

Az agrárium ágazatainak vertikummal fejlesztésével, továbbá a magasabb hozzáadott értéket termelő feldolgozóipar alapjainak megteremtésével, valamint a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó intézmények eredményeinek átvételével a termelés optimalizálást segítő információáramlás csatornáinak kiépülése mellett a prioritás hozzájárul az S2. „Az agrárvertikum JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése” specifikus cél megvalósulásához.

A megye adottságaihoz igazodó művelési ágak és az erdőgazdálkodás kialakítása hozzájárul a diverzitás növekedéséhez és a környezet megújulásához, illeszkedve az S4. „A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása” specifikus célhoz.

A prioritásban kialakított intézkedés a megyei agrárium versenyképességének növelését segíti elő. A prioritás beavatkozásai fókuszálnak az agrárium ágazatainak korszerűsítésére, a termelés racionalizálására és a minőségi termékek előállításához szükséges infrastruktúra megteremtésére.

A feldolgozóipari fejlesztések kiterjednek az állattenyésztéshez, halgazdálkodáshoz, növénytermesztéshez, kertészethez kapcsolódó termelés fejlesztésére.

A mezőgazdasági vertikumok kialakításával magasabb hozzáadott értékű mezőgazdasági – élelmiszeripari termékek előállítására lesz lehetőség, amelyeknek multiplikatív hatása van a gazdaságra és a kapcsolódó ágazatokra, bővül a foglalkoztatás, a K+F tevékenységek kapcsán erősödő feldolgozóipar és termékkínálat képes a megye gazdasági kapcsolatait kiterjeszteni, az új piacok erősítik a termelési-feldolgozási együttműködések, illetve a beszállítói-logisztikai hálózatok kialakulását.

A megyében található tanyás térségek mezőgazdasági funkcióinak megerősítése, illetve új funkciókkal való megtöltése is megjelenik a prioritás beavatkozásaiban, ezzel elősegítve fejlődésüket, valamint tájgazdálkodásban betöltött szerepük újraértelmezését. A megye mozaikosságát növelik a kertészetek, melyek fejlesztése a geotermikus energiához kapcsolódóan fenntarthatóan valósul meg.

Prioritás kapcsolódása a releváns tematikus célkitűzésekhez

A prioritás az alábbi európai uniós tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz kapcsolódik:

Tematikus célkitűzések:

- (3.) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében) a halászati és akvakultúra- ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítása;
- (4.) Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban
- (5.) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, kockázat megelőzés és-kezelés előmozdítása
- (6.) A környezetvédelem és erőforrás felhasználás hatékonyság
- (8.) A foglalkoztatás bővítése és a munkavállalói mobilitás ösztönzése

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A mezőgazdasági termelést végző vállalkozások infrastrukturális háttérének folyamatos fejlesztése és az erre épülő agrár-, élelmiszer feldolgozóipari vertikum erősítése, piaci lehetőségeinek bővítése illeszkedik a (3.) A kis és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében) a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítása tematikus célhoz. A fejlesztések hatására fokozódó versenyképesség és piaci bővülés a foglalkoztatás növekedését eredményezi, így kapcsolódik a (8.) A foglalkoztatás bővítése és a munkavállalói mobilitás ösztönzése célban megfogalmazottakhoz, melyhez a technológiai fejlesztések, K+F tevékenység és az innovatív módszerek lakossághoz való eljuttatása szintén hozzájárulnak. A területhasználat optimalizálása, művelési ágváltás, megújuló és alternatív energiaforrásokhasználata a (4.) Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban, az (5.) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, kockázatmegelőzés-és kezelés előmozdítása és a (6.) A környezetvédelem és erőforrás felhasználás hatékonyság tematikus célokra reagál.

3.1. Intézkedés: Agrárium versenyképességének javítását szolgáló intézkedés

Az intézkedés beavatkozási területei egy-egy, a megye meglévő adottságaira építkező agrárium ágazat komplex fejlesztését tartalmazzák, illetve elősegítik az ágazatban a kutatás-fejlesztés eredményeinek felhasználását, továbbá hozzájárulnak az optimális területhasználat kialakításához és a tanyás térségek megújításához. Ezek révén javulnak a megye ellátórendszerei, a kapcsolódó ágazatok piaci pozíciója, illetve a korszerűsített folyamatoknak köszönhetően növekszik a fenntarthatóság és lehetőség nyílik a tanyás térségek kiegészítő energiaellátására megújuló és alternatív energiahordozók felhasználásával, valamint a területhasználat optimalizálásának hatására a környezet élhetőbbé válik.

3.1.1. Beavatkozás: Agrár- és élelmiszer-feldolgozóipari vállalkozások fejlesztése

A beavatkozás támogatást nyújt a feldolgozóipari vállalkozások telephelyeinek kialakítására, az infrastrukturális bázis bővítésére. A feldolgozóipari vállalkozások termelési folyamatainak korszerűsítése, eszközállományuk javítására irányuló fejlesztések és gépbeszerzések, járműparki fejlesztések valósulnak meg.

A beavatkozás fontos elemét képezik a technológiai fejlesztések, melyek elősegítik az új termékek bevezetését, ugyanakkor a magas hozzáadott értéket jelentő egészséges termékek előállítását is. A beavatkozás ösztönözni kívánja a nemrég bezárt élelmiszeripari üzemek újraindítását, továbbá az új üzemek alakítását is. A fejlesztések hatására a megyei hagyományokon alapuló agrár- és élelmiszer-feldolgozó vállalkozások új, korszerű, magas hozzáadott értéket képviselő termékek gyártására lesznek képesek, erősödhet piaci helyzetük, a helyi gazdaság felélénkül. A fejlett infrastrukturális háttérnek és a helyi adottságoknak köszönhetően a térség befektetőket vonz, ami hozzájárul a foglalkoztatás bővüléséhez.

Potenciális kedvezményezettek köre: kis- és középvállalkozások, egyéni vállalkozások és helyi termelők.

Indikátorok:

Támogatott agrár-és élelmiszer-feldolgozóipari telephelyek száma (db)

3.1.2. Beavatkozás: Állattenyésztés vertikumának fejlesztése

A beavatkozás a megyei hagyományokon alapuló állattenyésztési vertikum kialakításához

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

kapcsolódó tevékenységeket és infrastrukturális beruházásokat támogatja. A támogatások fontos részét képezik az állattenyésztéshez kapcsolódó szereplők, helyi termelők és vállalkozások hálózatosodásának elősegítése.

E beavatkozás keretében az állattartó telepek infrastruktúrájának fejlesztése, modernizálása, továbbá a feldolgozás korszerűsítésére irányuló kapacitásnövelések és technológiai fejlesztések valósulnak meg.

A beavatkozás lehetőséget nyújt a mezőgazdasági termelésből és állattartásból származó melléktermékek energetikai célú újrahasznosítására (biogáz, biomassa).

A fejlesztések eredményeként kialakul egy fenntarthatóan fejlődő állattenyésztési vertikum versenyképes vállalkozói bázissal a megyében, valamint növekszik az ágazat tökevonzó képessége.

Potenciális kedvezményezettek köre: kis- és középvállalkozások, egyéni vállalkozások és helyi termelők, családi gazdaságok.

Indikátorok:

Támogatott állattartó telepek száma (db)

3.1.3. Beavatkozás: Halgazdálkodási vertikum fejlesztése

A Tisza-tó, a Tisza és mellékfolyói kedvező alapot kínálnak korszerű és a hagyományokra épülő halgazdálkodás megvalósításához, ezért a beavatkozás támogatja a halgazdaság infrastrukturális feltételeinek megteremtését, javítását. A beavatkozás keretében főként a tavak kialakítására, a holtágak gazdasági célú átalakítására, valamint azok rekonstrukciójára irányuló fejlesztések valósulnak meg.

A beavatkozás támogatja a haltenyésztéshez és a feldolgozáshoz kapcsolódóan az üzemek és telephelyek létesítését, valamint a hozzájuk kapcsolódó gépbeszerezéseket és eszközállomány bővítéseket, a kapacitásbővítést és a technológiai fejlesztéseket.

A beavatkozás fontos eleme a K+F eredmények átvételének ösztönzése, melyek keretében a kutatóintézetek innovatív megoldásai különböző csatornák és hálózatok útján eljutnak a helyi termelőkhez, továbbá azok gyakorlati alkalmazása nemcsak hozzájárul a halgazdasági vertikum versenyképességének növekedéséhez, hanem elősegíti egy hazai és nemzetközi piacon is kiemelkedő ágazat kialakulását is.

Potenciális kedvezményezettek köre: kis- és középvállalkozások, települési önkormányzatok, Vízügyi Igazgatóságok, önkormányzati vállalatok.

Indikátorok:

Támogatott haltenyésztő és -feldolgozó telepek száma (db)

3.1.4. Beavatkozás: Szántóföldi növénytermesztés versenyképességének növelése

A beavatkozás építeni kíván a megye jó minőségű termőföldjeire, jelentős szántóföldi növénytermesztési potenciáljára, melyek optimalizált hasznosítását és kezelését támogatva elősegíti az egészséges alapanyagok előállítását. A feldolgozóipar infrastrukturális feltételeinek megteremtése, továbbá a kapcsolódó vállalkozások magasabb hozzáadott értéket előállító termelési folyamatának korszerűsítésére irányuló fejlesztései, eszközbeszerzései is indokoltak.

A beavatkozás fontos elemét képezik a termeléshez kapcsolódó K+F kutatások eredményeinek gyakorlati integrálása, melyek elősegítik az egészségesebb alapanyagok előállítását és a nagyobb termésátlagok elérését.

E beavatkozás keretében a növénytermesztés feltételeinek fejlesztése valósul meg, mely nemcsak az eszközállomány korszerűsítésére, hanem a járműpark és a technológia fejlesztésére, egyben kapacitásbővítésre is kiterjed.

A fejlesztések eredményeként a szántóföldi növénytermesztés versenyképessége növekszik a

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

megyében, valamint javul a térség mezőgazdasági és élelmiszeripari pozíciója, mind hazai, mind nemzetközi szinten.

Potenciális kedvezményezettek köre: kis- és középvállalkozások, egyéni vállalkozások és helyi termelők, családi gazdaságok.

Indikátorok:

Támogatott mezőgazdasági termelők száma (fő)

3.1.5. Beavatkozás: Kertészeti vertikum kialakítása

A beavatkozás keretében a megye kertészeti vertikumának kialakítása, feltételeinek fejlesztése, továbbá a hozzá kapcsolódó infrastrukturális beruházások, korszerűsítések és a kapacitásbővítő fejlesztések valósulnak meg.

A beavatkozás fontos elemét képezik a geotermikus energián alapuló kertészeti formák támogatása, melyek elősegítik az alternatív energiagazdálkodás elterjedését, biztosítva a környezeti fenntarthatóságra irányuló javaslatok elérését.

E beavatkozás építeni kíván helyi termelők és a nagyobb vállalkozások kooperációjára, így hozzájárulva azok hálózatosodásához. A beavatkozás fontos elemét képezik a foglalkoztatás növeléséhez kapcsolódó programok, melyek a kapcsolódnak az ágazat munkaerő-igényéhez és az oktatáshoz, továbbá a biogazdaságok létrejötte és erősítése is megjelenik.

A beavatkozás keretében a fenntartható fejlődéshez igazodóan olyan termelési és feldolgozási folyamat-korszerűsítések valósulnak meg, melyek révén a megfelelő minőségű programozott mennyiségben előállított termékek nemcsak a helyi piacra, hanem a megyén kívüli piacokra is eljutnak.

Potenciális kedvezményezettek köre: kis- és középvállalkozások, egyéni vállalkozások és helyi termelők, családi gazdaságok.

Indikátorok:

Támogatott mezőgazdasági termelők száma (db)

1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési irányok kijelölése során vannak olyan meghatározó alapelvek, amelyek meghatározóak a település fejlesztésének egésze, a beavatkozások tervezése szempontjából.

Tiszasüly településfejlesztési alapelvei az alábbiak:

Fenntartható növekedés: Környezetileg fenntartható növekedés elősegítése, amely elsősorban a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználását, a környezetbarát településfejlesztést segíti. Ennek a legfőbb elemei a következők:

- A település fejlesztési koncepciója a klímabarát növekedést alapelvnek tekinti. Bármilyen fejlesztés is valósul meg a jövőben, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse a környezeti terhelést.
- Fenntartható építés alkalmazása a településfejlesztés során.
- Környezetbarát iparfejlesztés a gazdaságfejlesztés kapcsán.
- A helyi gazdaság fejlesztése különös tekintettel a külterületi telepekre
- Energiahatékonysági beruházások támogatása

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

– Megújuló energia alkalmazása

A fenntartható társadalom és gazdaság elveinek megvalósítására törekedni a lehetőségekhez mérten az egyes fejlesztési projekteken.

Egységes növekedés: Tiszasüly fejlesztése során kiemelt szempont a területileg egységes társadalmi, gazdasági fejlődés elve. A fejlesztések során figyelembe kell venni az eltérő fejlettségű és adottságú településrészek kiegyensúlyozott fejlesztését. A területi kohézió, a hátrányok mérséklése olyan alapelvek, amelyek lehetővé teszik, hogy a település elkülönülő részei ne ellentmondásosan, hanem tudatosan és egyenlő mértékben fejlődjenek.

Versenyképes fejlődés: A településfejlesztése során kiemelten kell azokra a területekre, helyzeti előnyökre figyelni, ahol Tiszasüly községnek versenyelőnyei vannak. Elsősorban a mezőgazdaság, agrárszféra és állattartás fejlesztését kell előtérbe helyezni. Ezeknek a területeknek a fejlesztésével biztosítható, hogy stabilizálódjanak és kibontakozzanak a település tartós versenyelőnyei. Kiemelt hangsúlyt kell kapnia a külterületi jelentős kiterjedésű halgazdasági és állattenyésztési területeknek. Ennek a területnek a kiaknázatlan lehetőségeit kell a jövőben hasznosítani és ezen terület versenyképes fejlesztésének pozícionálása a jövő záloga.

Integrált fejlődés: Az integrált megközelítés egyszerre tartalmazza a fizikai és az ágazati szemléletet. Az integrált fejlesztési szemlélet alapján olyan fejlesztésekre van szükség, amelyek egyszerre járulnak hozzá a település fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez. A pontszerű fejlesztések helyett, a komplex, egymással hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni. Az integrált fejlesztési szemlélet része, hogy a településfejlesztési politikában az önkormányzati fejlesztések ösztönzik a magánérő, magántőke mobilizálását.

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok megvalósítása

Tiszasüly településfejlesztési koncepciója átfogó fejlesztési célokat határoznak meg, amelyek hozzájárulnak a jövőképpen megfogalmazottak realizálódásához. Az átfogó célok kijelöli a település legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti, műszaki kihívásokra adott válaszait, pozícionálja Tiszasülyt és kijelöli a legfőbb hosszútávon megvalósítandó céljait. A település jövőképeének legfőbb alkotóelemei, pillérei az átfogó célok.

Átfogó célok

Agrár település

A piaci viszonyoknak megfelelő, a hazai klimatikus viszonyoknak és termőföldi adottságoknak megfelelő vetésszerkezet kialakítása nagyban elősegíti az agrárszféra fejlesztését.

A hagyományokkal rendelkező szántóföldi növénykultúrák termesztése mellett a piaci igények előtérbe helyezésével az adottságokhoz igazodó természetszerkezet kialakítása. Az öntözéses gazdálkodás előtérbe helyezése. A kertkultúrák növénytermesztés preferálása. A gyógynövény termesztés és gyűjtés létrehozása. Az agrár fejlesztésekhez kapcsolódva élelmiszeripari, feldolgozóipari lehetőség megteremtése.

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Állattenyésztés korszerűsítése, fejlesztése

A település sajátossága a kiterjedt legelőterületek, és az ezekhez kapcsolódó állattenyésztés fejlesztése kiemelt cél. A meglévő állattartó telepek infrastrukturális és technológiai fejlesztésén túl a külterületi alkalmas területeken új állattartó telepek létesítését szorgalmazni kell. Az állattenyésztésnél a megújuló energiák környezettudatos alkalmazása (biomassza stb.) révén az állattartó telepek környezetbaráttá és energiatakarékosá tehetők. Falusi nyáj létrehozása, a legeltetés elterjesztése. Kisállattenyésztés (nyúltenyésztés) meghonosítása.

Halgazdasági tevékenység fejlesztése

Tiszasüly sajátossága a jelentős kiterjedésű megfelelő vízi élettérrel rendelkező halastavak. A halastavak infrastrukturális fejlesztésén túl cél halfeldolgozó üzem létesítése, mely a halak helyben történő feldolgozását biztosítaná.

A helyi gazdaság fejlesztése

A pályázati lehetőségek figyelembevételével új ipari üzemek letelepedésének ösztönzése a munkahelyteremtés javítása miatt.

A gazdasági fejlesztésen túl, a letelepülő vállalkozások segítése. A belterületi meglévő gazdasági terület pozícióba hozása és kijánlása befektetési célra.

Önfenntartó település

A település egyik célja az önfenntartás megteremtése. Az önfenntartás egyszerre jelenti a megújuló energiák lehetőségeinek kihasználását, valamint a szükségletek megtermelését. Az önfenntartás jelenti a függetlenséget és a település jövőjét.

A nagyszámú munkanélküli, a munkahelyek hiánya, a gazdasági fejlesztés elmaradása abban az irányban mutat, hogy a településnek az alapvető szükségleteit önmagának kell előállítania. Ez jelenti egyrészt az energiát, melynek első lépései az intézmények energiatudatos felújítása kapcsán elkezdődtek. Támogatni szükséges az energiahatékonysági beruházásokat, melyek hosszútávon megtérülő befektetések.

Az élelmiszer termelés kapcsán az önkormányzati tulajdonú területeken növénytermesztés, valamint állattenyésztési program bevezetése. A helyben termesztett állatok értékesítése és helyben történő feldolgozásának szorgalmazása.

Élhető település

A település célja a népességmegtartás. A legnagyobb népességmegtartó erő a munkahely biztosítás, továbbá a megfelelő életminőségű élettér biztosítása. A munkahelyteremtés záloga a versenyképes vállalkozások letelepedése, a munkaerő mobilitás fokozása, a település megközelíthetőségének javítása. A munkaerőpiaci versenyképesség alapja a képzett munkaerő, az elsősorban munkaerő felvevő ágazatoknak megfelelő képzettségi szint elérése.

A település életterének javítása a közterületek fejlesztése, a zöldterületek fenntartása, a közbiztonság növelése térfigyelő kamerákkal, a megfelelő színvonalú, rugalmasan működő intézményrendszer kialakítása, továbbá a közösségi tér megteremtése. Új főtér és közösségi

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

tér kialakítása. A településkép javítása egyrészt a közterület rendezést, másrészt a lakóingatlanok állagmegóvását, felújítását, új építéseket is jelent. A népességmegtartás érdekében a gyermekintézmények bővítése, felújítása. A településközpont fejlesztése, a községháza és a műemlék templom közötti tér kinyitása és egy többfunkciós integrált közösségi és rendezvényter kialakítása.

Az élhető település társadalmi, kulturális összetartó erővel rendelkezik, melyekhez a helyi identitás és a helyben szerveződő programok, társadalmi események is hozzájárulnak.

A település külterületén a Tisza folyó Vásárhelyi terv keretében megvalósult nagyszabású árvízvédelmi beruházás biztosítja a település árvíz elleni védelmét, ugyanakkor árvízmentes időszakban kapcsolódó létesítményei révén a természetkedvelő turizmus alapjait teremti meg.

Energiatudatos település

A fenntartható fejlődés keretén belül a település célkitűzése az energiafelhasználás optimalizálása, a megújuló energiahasználat elterjesztése. A település közvilágításának korszerűsítése, gazdaságosabb üzemmóddal, a színvonal megtartása vagy fejlesztése mellett. Az önkormányzati intézmények fűtőkorszerűsítése gazdaságos fűtési módra történő átalakítása. A megújuló energiahasználat keretein belül a napkollektorok elterjedésének támogatása. Az egyedi ingatlanok hőszigetelésének és energetikai korszerűsítésének népszerűsítése. Az intézmények energiaigényének részbeni biztosítása napkollektorok elhelyezésével, továbbá komplex energiahatékonysági beruházás megvalósítása.

2.2. Részcélok és beavatkozások területei egységének meghatározása

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A településnek rendelkeznie kell egy olyan hosszú távú jövőképpel, amely egy tudatos értékválasztást tükröz, illetve kijelöli azt a célállapotot, amelyet a település 2030-ra akar elérni. A település jövőkép egy olyan vízió, amely a helyzet meghatározásból származó megállapításon alapul. Az átfogó célok a nagyközség középtávú, vagyis 5-7 éves fejlesztéspolitikai céljait rögzítik. A jövőkép elérése érdekében kerülnek meghatározásra az átfogó célok, vagyis a jövőkép teljesülésének előfeltételei. Azokat a középtávon realizálandó fókuszpontokat rögzítik, amely a településfejlesztés súlypontjai lesznek. Esetünkben a célállapot az átfogó célok esetében 2020. év. A településfejlesztési koncepció feladata továbbá részcélok kijelölése, amelyek már főbb fejlesztési területi illetve ágazati irányai lesznek a település fejlesztésének.

Tiszasüly tervezett jövőképének elérése érdekében az alábbi részcélok jelölhető ki. A részcélok az átfogó célok elérését segítő stratégiai területek.

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

a.) Agrárcentrum

Tiszasüly adottságai, természeti viszonyai, hagyományai alapján kiemelkedő jelentőségű mezőgazdasági tevékenység zajlik. Térségi viszonylatban is jelentős a település mezőgazdaságban betöltött pozíciója. Tiszasüly számára továbbra is kulcskérdés a mezőgazdaság erős szerepének fenntartása, amely a település legfontosabb gazdasági bázisa. A település gazdaságfejlesztése továbbra is a mezőgazdaságra és az ahhoz kapcsolódó iparágakra (feldolgozóipar, élelmiszeripar) fókuszál elsődlegesen. A mezőgazdaság versenyképessége érdekében a jó minőségű mezőgazdasági területeket továbbra is meg kell őrizni a természet számára. A mezőgazdasági területek jó minőségének megőrzése érdekében az öntözéses területeket fent kell tartani, továbbá a belvízelvezető rendszert karban kell tartani és fejleszteni szükséges. A területek megközelíthetősége érdekében a külterületi földutak burkolása szükséges. A mezőgazdasági vetésszerkezet kialakításánál a hagyományos kultúrák mellett reagálva a piac igényeire a korszerű, a termőföld lehetőségeinek megfelelő kultúrákat is termesztetni kell. Tudatos marketing tevékenységgel a megtermelt áruk piaci pozícióját erősíteni kell. Az egyre népszerűbb kertkultúrát (zöldség, gyümölcstermesztés) ösztönözni kell, meg kell teremteni a helyben értékesítés feltételeit, továbbá a piaci versenyképesség érdekében hűtő és logisztikai centrumot kell kialakítani. Az élelmiszer feldolgozóipar irányában nyitni kell, korszerű üzemek létesítésével.

Az agrárfejlesztés érdekében a jóminőségű termőterületek megőrzése, a versenyképesség érdekében a vetésszerkezet összehangolása és tudatos marketing tevékenységgel a megtermelt áruk értékesítése. A mezőgazdaságot kiegészítő ágazatok, élelmiszer feldolgozóipar infrastrukturális fejlesztése és a befektetés ösztönzés feltételeinek megteremtése.

b.) Állattenyésztés fejlesztése

Tiszasülyön az állattenyésztés nagy hagyományokkal rendelkezik, melyekre építve továbbra is szorgalmazni kell az állattartó telepek működését, korszerűsítését és új telepek megvalósítását. Az állattenyésztés a megtermelt termények helyben történő felhasználásával szorosan kapcsolódik a mezőgazdasághoz. Lehetőséget kell teremteni az állattenyésztésben a megújuló energiaforrások létesítésére, alkalmazására. Az állattartó telepekhez kapcsolódó jelentős kiterjedésű legelőterületeket meg kell őrizni. Szorgalmazni kell a helyben történő feldolgozást, korszerű üzemek létesítésével.

c.) Halgazdaság fenntartása és fejlesztése

A település külterületén jelentős nagyságú halastavak találhatóak, ahol édesvízi haltenyésztés folyik. A nagy kiterjedésű tavak vízminősége lehetővé teszi az országosan elismert, kiváló minőségű haltenyésztést. Továbbra is fenn kell tartani és bővíteni kell a halgazdaságokat, újabb tavak létesítésével, valamint korszerű halfeldolgozó létesítésével a halak helybeni feldolgozása is megoldható.

d.) Önfenntartó település

A település legnagyobb feladata a munkanélküliség csökkentése és a helyben lakók szociális juttatásának megoldása. A szociális védőháló egyik formája, a település teljes vagy részleges

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

önfenntartása, amely egyrészt az energiahordozók kiváltását, másrészt az élelmiszer helyben történő megtermelését és feldolgozását jelenti. Az önfenntartás egyszerre jelenti a szükségletek megtermelését és az energiatakarékosságot. Az intézmények energetikai korszerűsítése (nyílászáró csere, teljes hőszigetelés, napelem alkalmazása) és a lakossági energiahatékony rekonstrukciók jelenthetik az energia megtakarítás lehetőségét. Az élelmiszer megtermelése az önkormányzati területek közmunka programban történő művelése, az állattenyésztés pedig a szükségletek megtermelését jelenti.

e.) Ipari fejlesztés

Az ipari fejlesztés érdekében ipari terület kijelölésére, mely az ipari vállalkozások szélesebb kínálatának megteremtését segíti elő. A munkaerő felvevő vállalkozások letelepedésének ösztönzése. Üzleti környezetfejlesztés hangsúlyos szerepének kialakítása, továbbá a kínálatfejlesztés mellett lényeges az üzleti szolgáltatások bővítése is. Az üzleti környezetfejlesztés nem kizárólag infrastruktúrafejlesztéseket jelent ugyanis, hanem olyan üzleti szolgáltatásoknak a kiépítését, amelyet a település befektetői, vállalkozói igényelnek, amely kiszolgálja igényeiket.

Az iparfejlesztésnél elsődleges cél a környezetbarát iparfejlesztés, vagyis olyan iparfejlesztés, amely környezetbarát technológiákat használ, környezettudatosan szerveződik. A kibocsátás, az egészség és környezetkárosító hatások mérséklése a fenntartható gazdaságfejlesztés alapja. A település gazdaságfejlesztésénél figyelembe kell venni a klímaváltozás veszélyeit.

f.) Településhálózati funkciók és intézmények fejlesztése

A település az aktív településközi együttműködést kívánja erősíteni. Ennek szellemében kiemelt figyelmet kap azoknak a funkcióknak a fejlesztése, amelyek a térségi szerepkörét erősítik. Ilyen területek közé tartozik a közlekedés, a turizmus, az egészségügyi közszolgáltatások, a közigazgatási funkciók és gazdasági-foglalkoztatási funkciók.

A település jövőjét meghatározza az aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer működése. A kapcsolatrendszernek fontos elemét képezik az aktív testvértelepülési és partnertelepülési együttműködések, illetve a hazai és határon átnyúló turisztikai együttműködések, kulturális programok.

Az egészségügyi közszolgáltatásokat tovább kell fejleszteni. Az egészségügyi intézmények infrastrukturális háttérét erősíteni szükséges. A kiépült intézmények fenntartása, korszerűsítése, energiahatékonyra tétele elsődleges feladat. A térség megelőző, prevenciószűrőit marketing tevékenységgel ösztönözni szükséges. Az egészségügyi ellátáshoz kapcsolódóan szükséges orvosi szolgálati lakás biztosítása annak érdekében a helybeni orvosi ellátás hosszútávon megoldott maradjon.

A település közbiztonságának növelése érdekében térfigyelő kamerarendszer kiépítése és működtetése a szükséges.

Az egészségügyi alapellátás korszerűsítése érdekében az orvosi rendelő korszerűsítése, akadálymentesítése, eszközfejlesztése az elérendő célok között szerepel.

A közigazgatás terén az intézmények felújítása, infrastruktúra korszerűsítése és energetikai megújítás elengedhetetlen. A közszolgáltató rendszereknek a kiépítése, infrastrukturális korszerűsítés, hanem minőségi fejlesztése, ügyfélbaráttá tétele a cél. Egyre nagyobb körben elérhetővé kell tenni az e-ügyintéztést, melyet ismertetőkkkel, felhasználóbarát felületekkel népszerűsíteni kell.

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A település központi integrált, szolgáltató terének megvalósítása, amely az intézményeket kapcsolná össze és település szintű rendezvényeknek is helyet adhat, e mellett központi tér szerepét is betölti.

A település jövőjének záloga az oktatás színvonalának növelése, a különböző képzési formák megteremtése. Elérendő cél az iskolai oktatáshoz és sporthoz kapcsolódóan az iskola mellett egy települési sportpálya megvalósítása. Az iskolai tornaterem teljes belső felújítása is a megvalósítandó feladatok közé tartozik.

Az óvodai ellátás területén szükséges az óvoda épületének csoportszobával történő bővítése, hogy hosszútávon biztosítottá váljon az óvodai ellátás bővítése. Ezen túl az eszközfejlesztés és a játszóudvar folyamatos fejlesztése is szükséges.

g.) Energiatudatos település, megújuló energiák hasznosítása

Tiszasülyön az energia- és klímatudatos település kialakítását szolgáló szemléletformálás a lakosság, a vállalkozások és közszféra körében a településfejlesztés fontos eleme. A szemléletformálás célja egy környezettudatos település megteremtése. Ennek a fejlesztési célnak több rétege, eleme van.

A közlekedés terén a már hagyományokkal rendelkező környezetbarát közlekedést erősíteni szükséges. A közlekedéstudatosságot az iskolai oktatás keretei közé be kell építeni. A környezetbarát mobilitás feltételeinek javítása, vagyis a közlekedési rendszerek környezetbaráttá válásának támogatása, a kerékpáros infrastruktúrák fejlesztése. A kerékpáros közlekedés ösztönzése és a közösségi távolsági közlekedés használatának ösztönzése. Kiemelt területek tehát környezetbarát közlekedési rendszerek és környezetbarát közlekedési módok fejlesztése, ezáltal a fenntartható települési közlekedés megteremtése. Ennek biztosítása érdekében további kül- és belterületi kerékpárút megvalósítása szükséges, továbbá belterületi kerékpárút hálózat megvalósítása szükséges.

Másrészt szükséges erősíteni az energiatudatosságot. A települési energiahatékonyság növelése, a klímavédelmi és energiahatékonysági szempontokat előtérbe helyező közszolgáltatás fejlesztés. Továbbá a lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítése képezi a másik kiemelt területet. Ösztönözni a családi házak felújítása során az energetikai korszerűsítése. A megújuló energiák felhasználásának előmozdítása a lakosság körében.

Az infrastrukturális fejlesztés tekintetében kiemelt cél az ivóvíz minőség javítása.

Az ökotudatosság keretein belül szorgalmazni a már meglévő szelektív hulladékgyűjtő szigetek mellett újabb szelektív hulladékgyűjtési lehetőség kijelölése, a lakosság ösztönzése a szelektív gyűjtésben való részvételre. Tovább kell bővíteni a közszolgáltatások körét zöld hulladék és építési hulladék szervezett gyűjtésének megvalósításával. Az állati hulladékgyűjtést térségi szinten biztosítani kell, továbbá meg kell szervezni a lakossági veszélyes hulladék gyűjtését és kezelését.

Az ökotudatos szemlélet, vagyis a település természeti értékeinek védelme és megőrzése, szintén egy fenntartható és tudatos településfejlesztés megerősödését segíti. A védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természet-védelmi helyzetének és állapotának javítása, a természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítása, illetve az ehhez kapcsolódó szemléletformálás tekinthető a legfontosabb feladatnak.

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

h.) Humánerőforrás fejlesztés

A település fejlesztési stratégiájának fontos eleme a gazdasági igényeket kiszolgáló humánerőforrás fejlesztés támogatása. Magas színvonalú képzési struktúra fenntartása és a helyi piaci igényekkel történő összehangolása folyamatos kihívást jelent a település számára. A képzési, szakoktatási háttér fejlesztésében elsősorban a piaci igényeket, szükségleteket kell figyelembe venni. Ennek egyik alternatívája a település gazdaságát segítő, a helyi gazdaság igényeire alapozó képzési formák bevezetése. A szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti kiépítése a versenyképes tudás megszerzése érdekében. A helyi gazdálkodók számára speciális szakmai tanfolyamok szervezése a korszerű agrárismeretek elsajátítása érdekében. A hátrányos helyzetű és tartósan munkanélküli emberek, köztük a roma kisebbség oktatásának, átképzésének támogatása a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés érdekében. A jelen kor igényeihez alkalmazkodva a nyelvi és számítástechnikai képzések, átképzések szorgalmazása és támogatása, népszerűsítése.

i.) Idegenforgalmi fejlesztés

Kiemelt és új fejlesztési terület Tiszasüly számára az idegenforgalom. A település idegenforgalmi vonzereje jelenleg alacsony, hiányoznak azok a turisztikai szolgáltatások, amelyek jelentős turisztikai keresletet generálnának. A település természeti adottságai, a Tisza árvízvédelmi sétányán megépült kerékpárút alapul szolgálhatnak a település vonzerőfejlesztéséhez. Tiszasüly egyenlőre nélkülözi azokat a komplex turisztikai termékeket, amelyek fellendítenék a település idegenforgalmát. A településen lévő tájházat be kell kapcsolni az idegenforgalmi kínálatba a már hagyományokkal rendelkező rendezvények mellett újabb rendezvények meghonosításával, továbbá a víziturizmust célszerű preferálni a meglévő adottságokra alapozva. A természetkedvelő turizmus számára felfedezésre váró lehetőség a település.

Két célterületen szükséges átfogó beavatkozásokat kezdeményezni.

Egyrészt a vonzerőfejlesztések tekintetében. Ennek keretében megtörténik a jelenlegi vonzerők attraktivitásának fejlesztése és új vonzerők létrehozása. A desztináció vonzerejének és versenyképességének növelése nagymértékben múlik a térségben működő attrakciókon. A térség turizmusának alacsony versenyképességét egyrészt az okozza, hogy a vonzerők nem komplex turisztikai kínálatot jelentenek, és nem alkalmas arra, hogy önmagában megfelelő létszámú keresletet generáljon és hosszú tartózkodási időt biztosítson. Ebből eredően kiemelt fontosságú a turisztikai kínálat hálózatosodásának megteremtése, a szomszédos települések turisztikai kínálatának komplex turisztikai csomagként történő értékesítése. A desztináció általános problémái között szerepel a komplex, élményt kínáló turisztikai termékek hiánya. A megváltozott turistaigények jelentős kihívásokat támasztanak a vonzerők számára, amelyhez csak nehezen tudnak alkalmazkodni az attrakciók. A valódi kihívást az élménygazdaságba történő átmenet jelenti a térségnek, vagyis a kínálati oldal jellegének megváltoztatása, élményközpontúvá tétele.

A másik kiemelt terület a turistafogadó kapacitások fejlesztése. Hiányoznak a minőségi szálláshelyek, komoly gondot jelentenek a szálláshely kapacitás hiányai. Tiszasüly számára tehát kiemelt cél az idegenforgalom fejlesztése, azon belül a két legfőbb terület a kínálati oldal fejlesztése és a kereslet generálása. A kínálati oldal fejlesztése egyszerre történik a vonzerők és a fogadó kapacitások szintjén.

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Az imázs formálás egyik leghatékonyabb módja a turizmus fejlesztése. A turisztikai vonzerők és szolgáltatások minősége, jellege nagymértékben befolyásolja a rólunk kialakult képet az ide érkező emberek szemében. Ebből eredően a turizmus a település marketing stratégia kulcsterülete. Szükséges létrehozni egy olyan szervezetet, amely a térség turisztikai versenyképességének javításán dolgozik és tudatos, összehangolt marketing tevékenységet folytat. A turisztikai fejlesztésen belül a kulturális kínálat fejlesztése fontos szerepet tölt be a települési identitás megerősödésében. A társadalmi versenyképesség javítása elsősorban közösségfejlesztési beavatkozásokkal történik, amely alapvetően a helyi identitás erősítését célozza.

A települési turizmust célszerű összekapcsolni a térségi turizmussal. A közelben lévő Tisza-tó idegenforgalmi vonzerejét kihasználva sokszínű turisztikai kínálatot kell biztosítani. A horgász turizmus fejlesztése, a tiszai víziturizmussal történő összekapcsolása és az aktív turizmust kedvelők kerékpáros turizmusának fejlesztése elsődleges.

A településen meg kell teremteni a turizmus részére elengedhetetlen szálláshely feltételeket.

A turisztikai vonzerők és szolgáltatások minősége, jellege nagymértékben befolyásolja a rólunk kialakult képet az ide érkező emberek szemében. Általában azok a települések, térségek, amelyek jelentős idegenforgalmi vonzerővel rendelkeznek, pozitív imázs alakul ki róluk. De nem csak az ideiglenes ide érkező emberekre gyakorol pozitív hatást a turizmus, hanem az itt élő lakosságra is, hiszen pozitívan befolyásolja kötődéseket, identitásukat, kulturális fogyasztási lehetőségeiket és gazdasági lehetőségüket. Ebből eredően a turizmus a település marketing stratégia kulcsterülete.

Cél a települési és térségi turisztikai kínálat tudatos marketing tevékenységgel történő értékesítése.

Pályázatok, befektetők révén új turisztikai attrakciók létrehozása, a turisztikai elemek összefogása a meglévő kínálat komplex csomaggá tétele elsődleges feladat.

A kulturális kínálat fontos szerepet tölt be a települési identitás megerősödésében. A társadalmi versenyképesség javítása elsősorban közösségfejlesztési beavatkozásokkal történik, amely alapvetően a helyi identitás erősítését célozza. A turisztikával foglalkozó helyi civil és nonprofit társaságok megalakulásának, működésének segítése hozzájárulhat a turizmus fejlesztéséhez. A helyi kötődés erősítése, a lakossági identitás fejlesztése egy tudatosabb, értékőrző közösségi modell alapja.

j.) Települési élettér fejlesztés

A rész cél egyik kulcsterülete a vonzó lakóterületek megteremtése. A vonzó lakóterületek, a kulturált és korszerű lakókörnyezet fontos szerepet játszik abban, hogy az emberek szeressenek itt élni. Ebből eredően ez a terület is lényeges szerepet tölt be a településimázs formálásában, hozzájárul a község attraktivitásának, vonzerejének növeléséhez. A települési élettérek fejlesztésében fontos szerepe van a lakosságot kiszolgáló rekreációs tereknek és a reprezentatív településképnek, közterületeknek. A településközpont, mint a legfontosabb települési élettér korszerűsítése, funkcióellátottságának további bővítése egész Tiszasüly számára meghatározó. A település központi területének fejlesztése az élettér fejlesztéshez tartozik. A községháza és a templom közötti tér megnyitása, mely egyrészt községi rendezvényeknek helyet adhat másrészt a kerékpáros turizmus számára is egy kulturált megállóhely lehet. A központi térhez kapcsolódóan települési szintű közintézmények felújítása létesítése. A településkép szerves része a közterületek, melyek közpark jellegét erősíteni szükséges, kertészeti eszközökkel egységes zöldfelületi rendszert kell létrehozni. A

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

meglévő zöldfelületek rehabilitációja és ligetesítése a település átszellőzöttsége szempontjából is lényeges. A települési élettér fejlesztéshez tartozik egy települési sportpálya létrehozása, mely a helyi igényeken túl a turizmus igényeit is szolgálná.

h.) Transzverzális kapcsolatok erősítése

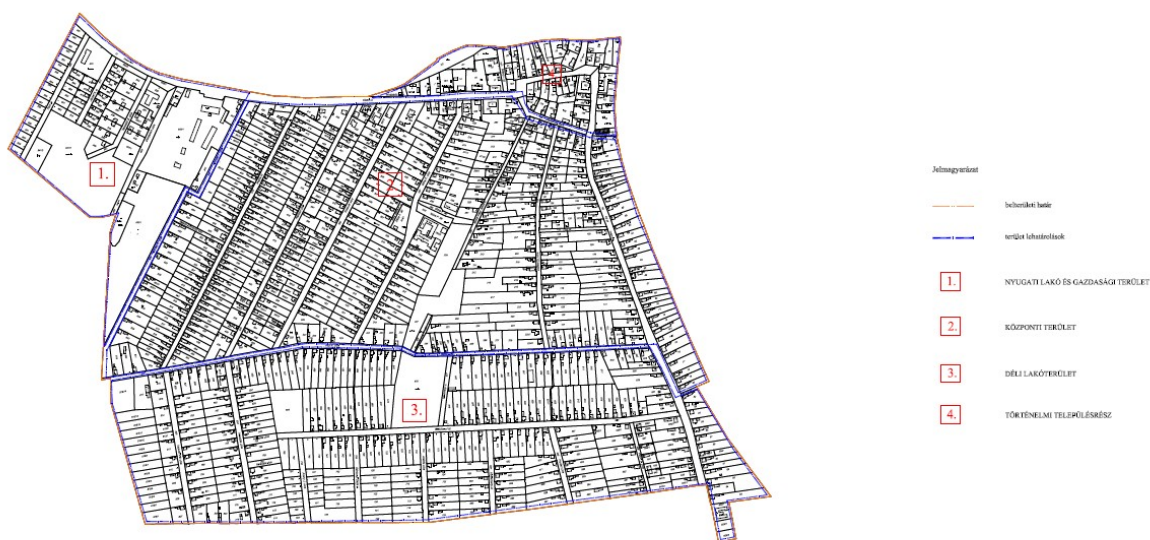
Az Országos és Megyei Területfejlesztési Konceptió az Európai Unió döntéseivel összhangban a Kelet-Magyarországi régió tovább fejlesztését tűzi ki célul.

Tiszasüly a megvalósuló gyorsforgalmi úthoz viszonylag közel helyezkedik el, így az épülő M4 gyorsforgalmi út a térségre is pozitív hatással lehet. Megépítésével felértékelődhet a Tiszasüly - Szolnok országos mellékút, melyen keresztül a nemzetközi úthálózat elérhető.

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Tiszasüly területén a településrészek lehatárolásánál figyelembe lett véve a településszerkezet, az elhelyezett létesítmények, a településrészek jellege. Fentiek alapján a belterületen a következő településrészek találhatók:

- 1. Nyugati lakó és gazdasági terület
- 2. Központi terület
- 3. Déli lakóterület
- 4. Történelmi településrész

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Fejlesztési célok az egyes településrészekre:

1. Nyugati lakó- és gazdasági terület

(Kölcsey Ferenc úttól keletre lévő terület)

A település egykori sportpályájának és lőterének gazdasági területté történő átsorolása. Az egykori Tsz- központ gazdasági területként alkalmas lehet telephelynek, termelő, környezetét nem zavaró kisüzemnek, vagy szolgáltató funkciónak.

2. Központi terület

(Kölcsey Ferenc út - Ady Endre út - Kiséri út és a belterületi határ által közrezárt terület)

A közintézmények felújítása, az óvoda bővítése új csoportszobával, tornaterem felújítása. A települési tömegsport és az iskolai sportolási lehetőséget megteremtve az iskola melletti jelenleg beépítetlen területen sportpálya létesítése. Az orvosi rendelő felújítása és eszközállományának fejlesztése, továbbá új orvosi szolgálati lakás megvalósítása tervezett. A település teljes területén az utak aszfaltozása tervezett.

A szelektív hulladékgyűjtő szigetek számát növelni szükséges.

3. Déli lakóterület

(Ady Endre úttól délre lévő terület)

A területen lakóingatlanok találhatók. A lakóutcák aszfaltozása tervezett. Szorgalmazni kell a lakások energetikai korszerűsítését.

Az önkormányzati tulajdonú beépítetlen területen ki kell alakítani vállalkozások számára gazdasági területet.

4. Történelmi településrész

A település központjának rendezése, a meglévő közparkok kertészeti felújítása, egységes zöldfelület létrehozása.

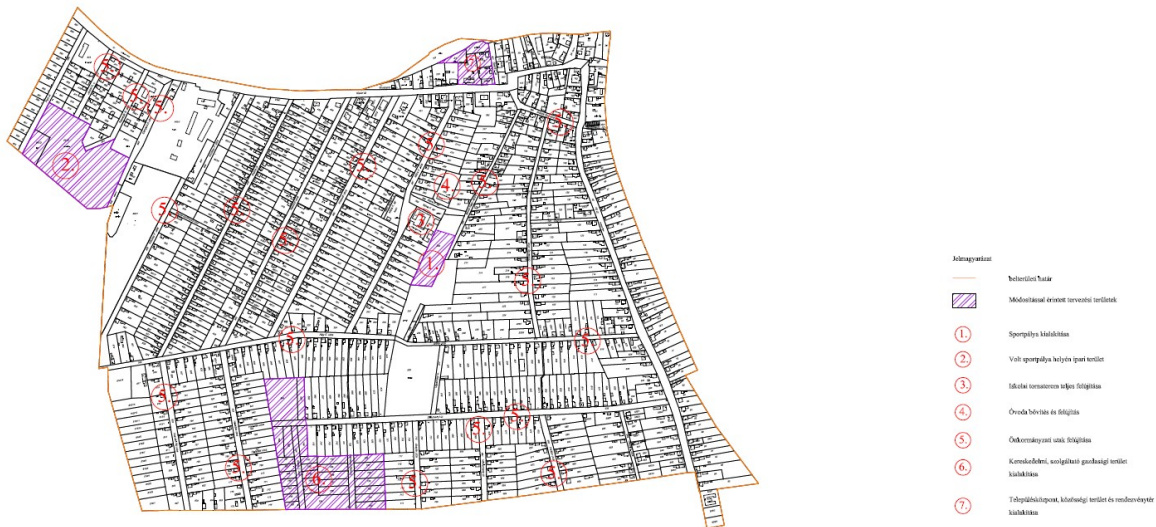
A polgármesteri hivatal felújítása, szigetelése, energetikai korszerűsítése.

A községháza és a templom között sétány kialakítása, rendezvénytér létrehozása. A térhez kapcsolódóan új intézmény létesítése.

Járdák felújítása, díszburkolat kialakítása tervezett.

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Belterületi fejlesztések:

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATHOZ

SWOT -analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • mezőgazdasági termelési hagyományok, működő mezőgazdasági vállalkozások • jelentős kiterjedésű mezőgazdasági területek • meglévő, működő állattartó telepek • jelentős kiterjedésű legelőterületek • nagyterületű, működő halastavak • Kolopi gyógyiszap • épülő M4 gyorsforgalmi út közelsége • alapellátás helyben biztosított • közmunkaprogram hatékony kihasználása • művészeti hagyományok • civil szervezetek • Tisza közelsége • megvalósult árvízi szükségtározó • működő oktatási intézmények • Kiepült, jóminőségű turisztikai kerékpárút • meglévő, szép természeti környezet 	<ul style="list-style-type: none"> • a településen nincs nagyvállalkozás és a vállalalkozási aktivitás gyenge • tőkeszegény vállalkozói réteg • közepes és nagy cégek hiánya • termelők összefogásának hiánya • a település gazdasági centrumokhoz mért elérhetősége kedvezőtlen • nincs termékfeldolgozás • a helyi munkaerő foglalkoztatás szintje alacsony • a településen magas a szociálisan rászoruló aránya • magas a munkanélküliek népességen belüli aránya • magas az alacsony iskolai végzettségűek száma • oktatási intézmények részben korszerűtlenek • a középületek és a lakóépületek állaga leromlott, a komfortfokozat alacsony • kihasználatlan turisztikai lehetőségek, az ehhez szükséges infrastruktúra és marketing tevékenység hiánya • alap színvonalú kereskedelmi, szolgáltató egységek • szabadidő kulturált eltöltése feltételének hiánya • a lakosság és a civil szervezetek nehezen mozgósíthatók
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • állattartó telepek további hasznosítása • új állattartó telepek létesítése • gazdasági területek kijelölése • megújuló energia hasznosítása • halgazdaság fejlesztése • helyben történő termékfeldolgozás • állami és EU-s támogatások, magántőke bevonása 	<ul style="list-style-type: none"> • Tőkeerős befektetők hiánya • Tovább nő a szociálisan rászoruló aránya • a mezőgazdaságban a szélsőséges időjárási viszonyok (aszály, belvíz, vihar stb.) • a támogatási források szűkülése • az önkormányzat és intézményei

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

<ul style="list-style-type: none"> • alapfokú oktatási-, sport és szabadidős infrastruktúra fejlesztés • óvoda bővítése • orvosi szolgálati lakás létesítése • mezőgazdasághoz kapcsolódó termékfeldolgozás • településkép javítása • települési infrastruktúra (kerékpárút, járdák) fejlesztése • belterületi utak burkolat felújítása • tőkeerős cégek betelepülése • civilszervezetek erősödése 	<p>anyagi feltételeinek romlása</p> <ul style="list-style-type: none"> • elvándorlás kialakulása • munkahelyteremtés elmaradása • turisztikai beruházások megghiúsulása • intézmény korszerűsítés elmaradása • roma probléma fokozódása • közbiztonság romlása • társadalmi szolidaritás hiánya (egyének és gazdasági élet szereplői között) • lakosság egészségi állapotának romlása
---	---

A település erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit, veszélyeit elemezve megállapítható, hogy a település fejlődésének alapja a gazdaság fejlesztése, beruházások megvalósítása. A megvalósuló beruházások munkahelyteremtéssel járnak, melyek a helyi munkaerő foglalkoztatás szintjét emelik és munkanélküliek arányát csökkentik. A helyi gazdaság élénkítése hozzájárulhat a kapcsolódó szolgáltatások megteremtéséhez, működtetéséhez. Mindezen tényezők közvetve visszahatnak az elvándorlás mérsékléséhez.

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A településfejlesztési koncepció egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) előzte meg. A megalapozó vizsgálat részletesen bemutatja a település jelenlegi helyzetét, a gazdasági, társadalmi, környezeti folyamatokat, tendenciákat. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat a kijelölt átfogó és részcélok mentén lehet kijelölni. Az adatok körének kijelölésekor elsődleges szempont, hogy ezen adatokkal a kívánt változások mérhetőek legyenek.

Beavatkozási terület	Beavatkozási terület leírása	Jelenlegi érték	Tervezett érték	Változás
Vállalkozások száma	A településen regisztrált vállalkozások száma	188 db	db	
Vállalkozások száma	A településen működő vállalkozások száma	74 db		
Vállalkozások létszáma	A helyi vállalkozásokban foglalkoztatottak száma	109 fő	fő	
Új vállalkozások	Újonnan betelepült vállalkozások száma	1 db	db	
Gazdasági növekedés/csökkenés	Működő vállalkozások árbevétele	1.606.088.000,-Ft	Ft	

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

s				
Kereskedelem	Kereskedelmi egységek száma	17 db	db	
Munkanélküliség	Településen élő munkanélküliek/álláskereső k száma	104 fő	fő	
Foglalkoztatottság	Foglalkoztatottak aránya az aktív népességhez viszonyítva	7,2%	%	
Szociális ellátásban részesülők	Szociális ellátásban részesülők száma	73 fő	fő	
Jövedelem	A településen élő foglalkoztatottak éves átlagkeresete	1.320.000,-Ft	Ft	
Vendéglátás	Vendéglátóegységek száma	5 db	db	
Idegenforgalom	Kereskedelmi szálláshelyek száma	0 db	db	
Idegenforgalom	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma	0 db	db	
Lakónépesség száma	Települési lakónépesség száma	1513 fő	fő	
Előregedés	60 év feletti aránya a népességben belül	27 %	%	
Korszerkezet	18 év alattiak aránya a népességben belül	16 %	%	
Születések száma	Születések száma	22 fő	fő	
Bevándorlás	Településre beköltözők száma	103 fő	fő	
Elvándorlás	Településről elköltözők száma	68 fő	fő	
Vándorlási különbözet	Beköltözők és elköltözők száma	103fő/68fő	fő/fő	
Társadalmi önszerveződés	Civil szervezetek száma	6 db	db	
Fejlesztés	Fejlesztéssel érintett terület nagysága	159 937m ²	m ²	
Funkcióbővítés	Újonnan létesült közszolgáltatások száma	db	db	
Felújított, korszerűsített lakások	Felújított, korszerűsített lakások száma	15 db	db	
Korszerűsítés	Felújított, korszerűsített lakások aránya	4 %	%	
Felújított, korszerűsített intézmények	Felújított, korszerűsített intézmények száma	1 db	db	
Korszerűsítés	Felújított, korszerűsített intézmények aránya	8 %	%	

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Megújuló energiahasználat	Megújuló energiahasználat aránya a teljes energia felhasználáshoz képest	12%	%	
Energia megtakarítás	Energia felhasználás csökkenése	20%	%	
Kerékpárutak	Bel- és külterületi kerékpárutak hossza	10,32 km	km	
Utak	Felújított kül- és belterületi utak hossza	0 km	km	
Járdák	Kiépített járdák hossza	15 km		
Zöldfelületek	Zöldfelületek nagysága	4575 m ²	m ²	
Csatornahálózat	Csatornahálózat hossza	21 km	km	
Csatorna rákötés	Közüzemi csatornahálózatra rákötött lakások száma	596 db	db	
Kulturális rendezvények	Kulturális rendezvények (színházi, zenei előadások, ismeretterjesztő előadások stb.) száma	9 db	db	

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjének és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Infrastrukturális változások

Közlekedési infrastrukturális változások áttételesen érintik Tizsasüly községet. Az M4 gyorsforgalmi út megépülésével a település közlekedési kapcsolatai is átalakulhatnak. Az M4 gyorsforgalmi út besenyszögi lehajtó csomópontja Tizsasülyről a 3224. jelű mellékútról közvetlenül elérhető lesz. A térségben megvalósuló közlekedési infrastruktúra fejlesztés a gazdasági fejlesztés motorja lehet, mely a település gazdasági, logisztikai fejlesztésére is pozitív hatással lehet.

A település teljes belterületén a meglévő utak aszfaltozása tervezett.

Infrastruktúra területén az ivóvízminőség - javító programban való részvétel, továbbá a csapadékvíz elvezetés III. üteme szintén tervezett.

Területfelhasználási változások

A területfelhasználási változások során cél a kompakt és a klímatudatos település megteremtéséhez szükséges a település egyes térszerkezeti elemeinek felülvizsgálata és újra gondolása. A területfelhasználási változások a meglévő és tervezett területhasználat változását mutatják be.

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Tiszasüly területén a következő területfelhasználási változások tervezettek:

- Tervezett sportpálya az iskola melletti hasznosítás nélküli területen
- Volt sportpálya és lőtér gazdasági célú hasznosítása
- Tervezett kerékpárút hálózat bel- és külterületen
- Tervezett halastó a külterületen (mezőgazdasági területen)
- Tervezett gazdasági terület a belterület déli részén

Tiszasüly község fejlesztésének célja a külterületi mezőgazdasághoz kapcsolódó állattartó telepek fejlesztésének támogatása, a település agrár jellegének megőrzése. A település belterületén rendezése, jellegének erősítése, az infrastrukturális elemek fejlesztése, aktív zöldfelület kialakításával élhető, minőségi lakókörnyezet kialakítása. Az intézmények energiahatékony felújítása az üzemeltetési költségek optimalizálása. Új ipari és szolgáltató létesítmények letelepedésének ösztönzése, mely által a foglalkoztatottsági szint emelése megtörténhet. A munkanélküliség csökkentése, a szociális ellátásra szoruló arányának csökkentése. A népességszám megtartása és növelése, az oktatási szint emelésével az iskolázottság növelése.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre

A 2001. évi LXIV. törvény szabályozza és határozza meg a kulturális örökség védelmét. A törvény hatálya kiterjed a régészeti örökségre, műemléki értékekre, kulturális javakra, továbbá meghatározza ezek védelem alatt álló környezetét is.

A védelem alatt álló művi értékek környezetében történő fejlesztések meghatározásánál, elsődleges szempont az adott művi érték védelme, továbbá a művi érték környezetének figyelembevétele. A helyi építési szabályzatban kell meghatározni azokat a szabályozókat, melyek figyelembe veszik a kulturális örökség védelmét és előtérbe helyezik a fenntartható fejlesztést.

Művi értékek

Országos védelem alatt a Lechner Lajos Tudásközpont adatközlése alapján az alábbi építmények (műemlékek) állnak:

- **Római katolikus templom**
Tiszasüly, Szent László út 4. (hrsz:1)
Törzsszám: 4031
Azonosító: 6086
Műemléki környezete: 15, 16, 18, 19/1, 2/1, 2/2, 20 hrsz.

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A településen *helyi művi védelem alatt álló* építmények, építményrészletek, műalkotás nincs. A településrendezési terv helyi értékvédelmi vizsgálata javasolja azokat az épületeket, építményeket helyi védelemre, mely a település történetével, az identitással összefügg, az utókor számára megőrizendő és értéket képvisel.

Régészeti örökség

Országos régészeti védelem alatt álló lelőhelyek (Lechner Lajos Tudásközpont adatközlése):

- **1. számú lelőhely: MOL vezeték 10. lelőhely**
032/6, 0302/5 helyrajziszámú területek
- **2. számú lelőhely: MOL vezeték 11. lelőhely**
0342/5, 0342/6, 0342/1 helyrajziszámú területek
- **3. számú lelőhely: MOL vezeték 12. lelőhely**
0344/66, 0342/6, 0342/5, 0344/5, 0344/65, 0344/64, 0344/63, 0344/62, 0344/61, 0344/60, 0344/59, 0344/58, 0344/67 helyrajziszámú terület
- **4. számú lelőhely: Nedves dűlő**
0538/3 helyrajziszámú területek
- **5. számú lelőhely: Sajfok**
0424/2, 0562/2 helyrajziszámú területek

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A célok megvalósítását azok az önkormányzati tevékenységek jelentik, melyek segítik a fő célkitűzések megvalósítását és támogatják a fejlesztési célokat.

Ezen eszközök a következők lehetnek:

- Településszerkezeti tervben jelölt fejlesztések megvalósulása
- A szabályozási tevékenységek (pl.: út szélesítés, új út nyitás megvalósítása)
- Új fejlesztés esetén településfejlesztési megállapodás a befektetővel
- Befektetők bevonása, esetleges együttműködés
- Pályázatok
- Helyi adókedvezményekkel a munkahelyteremtő vállalkozások letelepedésének elősegítése
- Fiatalok letelepedésének ösztönzése (pl.: első lakáshoz jutási támogatás)
- Önkormányzati tulajdonú telekértékesítések támogatási rendszere (letelepedés ösztönzése érdekében lakásépítéshez kötötten)
- Önfenntartás érdekében önkormányzati beruházások és a közmunka- és startmunka program folytatása
- Marketing tevékenység

A településfejlesztési koncepció megvalósítását szolgáló szervezeti elvárások:

TISZASÜLY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A településfejlesztési koncepció megvalósítása olyan szervezeti együttműködést igényel, amely biztosítja a koncepció folyamatos monitoringját és a visszacsatolási lehetőséget.

A koncepció megvalósulása érdekében folyamatosan nyomon kell követni a fejlesztések megvalósulását, az elért eredményeket elemezni és értékelni kell. A településfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezetét figyelemmel kell kísérni, és a külső feltételrendszer változásainak koncepcióra gyakorolt hatását elemezni szükséges. Ezen feltételek változásának visszacsatolását meg kell valósítani a koncepcióba.

A település társadalmi és gazdasági igényeinek nyomonkövetése és a változások beépítése a koncepció megfelelő fejezeteibe.

A társadalmisítás feltételrendszerének kidolgozása, a partnerségi határozatban megfogalmazott partnerek bevonása a koncepció értékelésébe.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

Javasolt az esedékes pályázatokhoz, programokhoz kapcsolódva az önkormányzat részéről egy olyan szervezet vagy csoport létrehozása, mely figyelemmel kíséri a következő hétéves időszakban azon pályázatokat, programokat, melyek a település szempontjából beilleszthetők a koncepcióban rögzített fejlesztési elképzelésekbe.

Javasolt a változások aktualizálása, a megvalósult fejlesztések törlése és a fejlesztési célok a gazdasági, pályázati környezethez alakított pontosítása, továbbá a kiinduló adatoknál szereplő táblázat aktualizálása.

A településfejlesztési koncepció módosítását Képviselő-testületi határozattal kell elfogadni. Az esetleges év közben nagyobb tervezett fejlesztések, vagy pályázati lehetőségek esetén szükség szerint a településfejlesztési koncepciót kiegészíteni, módosítani lehet, minden esetben a változtatás indoklásával és a koncepció jóváhagyásával.

A teljes koncepció felülvizsgálata a településszerkezeti eszközökkel együtt 4 évente javasolt, ekkor az új fejlesztési célokat meg kell fogalmazni és a fejlesztési irányokat felül kell vizsgálni. Amennyiben a koncepció főbb elemei nem valósulnak meg és a következő 4 év céljai és elképzelései megegyeznek a hatályos koncepcióban foglaltakkal, abban az esetben is Képviselő-testületi döntéssel (határozattal) kell megerősíteni a koncepciót.

Tiszasüly, 2015. augusztus hó